

**LÄNSSTYRELSEN
ÄLVSBORGS LÄN**

Naturvårdsenh
Björn Risinger
Tel 0521-701 94

BESLUT

1988-04-25

11.1211-851-87
62-201

Rek + mb

Enligt sändlista

BILDANDE AV SVARTEDALENS NATURRESERVAT, delen inom Lilla Edets kommun

Uppgifter om naturreservatet

Benämning:	Svartedalens naturreservat
Kommun:	Lilla Edet
Socken:	Västerlanda
Läge:	5 km väster om Göta Älv intill gräns mot Kungälv och Stenungsunds kommuner. (Jfr bilaga 1).
Gränser:	Innerkanten av den kraftigt punktstreckade linjen på bifogad karta (bilaga 2); sammanfaller i söder och väster med länsgränsen samt i norr och öster med gränsen för fastigheten Slätten 1:19.
Fastigheter och fastighetsägare:	Staten genom naturvårdsfonden: Slätten 1:19, del av Svenseröd 2:3 samt 15/16 mtl av Slätten s: 1-2. Ellen Bengtsson, Amneröd 5047A, 463 00 LILLA EDET: del av Amneröd 1:21 samt 1/16 mtl av Slätten s:1-2.
Areal:	303 ha

Beskrivning av området

Svartedalsområdet har sedan tidigt på 1960-talet tilldragit sig intresse i markanvändningsplaneringen både regionalt och kommunalt. I samband med den fysiska riksplaneringen åsattes området riksintresse för naturvård och friluftsliv. Noggranna inventeringar av natur och olika sorters markanvändning i Svartedalsområdet utfördes av Göteborgsregionens kommunalförbund under åren 1973-1975. I den översiktliga inventeringsrapporten 1973 redogöres bl a för områden med speciella naturkvaliteter. Bland de delområden som därvid visat sig ha speciella naturvärden framstår särskilt ett kuperat område från Holmevatten och Torregårdsvatten i norr till och med Härsevatten i söder. Detta område har i planeringen betecknats som "vildmarksområdet".

"Vildmarksområdets" naturvärden har särskilt redovisats i kommunalförbundets rapport 1975. Den främsta kvaliteten är den relativa orördheten. Frånvaron av större ingrepp i detta sjö-,

skogs-, myr- och hållmarkslandskap har inneburit att växtsamhällena här över stora ytor står nära klimax i sin utveckling. Området har visat sig mycket representativt för kustnära skogsområden i Västsverige. Kryptogamfloran har stort vetenskapligt värde. Fredade skogsområden av dess slag är mycket få i denna del av landet. Som referensområde för jämförande miljöforskning har området utomordentliga kvaliteter. Detta har lett till att statens naturvårdsverk utvalt detta som ett av åtta områden i landet, inom vilka man kommer att bedriva intensiva miljövårdsstudier inom ramen för PMK-projektet (Program för övervakning av miljökvalitet).

Området är tillgängligt för extensivt friluftsliv. Angöringspunkt med parkeringsplats ligger i områdets södra del vid Härsevatten. Bohusleden går genom området.

Ärendets handläggning

För att förhindra exploatering i olika former under en förhandlingsperiod har området genom förordnande enligt 11 § naturvårdslagen (länsstyrelsens beslut 1976-05-17 och 1979-04-23) skyddats temporärt. Under denna tid har de bägge länsstyrelserna och naturvårdsverket fört förhandlingar med markägarna inom området i syfte att förvärva marken. I Göteborgs och Bohus län har beslut om bildande av naturreservat fattats den 25 januari 1982. I Älvsborgs län har hittills avtal om förvärv slutits för 293 ha av hela arealen på 303 ha. För resterande 10 ha har erbjudande om förvärv lämnats vid flera tillfällen. Senast utfärdade tillfälliga förordnande har löpt ut. Vid utarbetandet av reservatföreskrifterna har förutom de bägge länsstyrelserna deltagit representanter för Göteborgsregionens kommunalförbund, statens naturvårdsverk och en arrenderande fiskevårdsförening.

Göteborgsregionens kommunalförbund och Lilla Edets kommun har tillstyrkt reservatförslaget. Skogsvårdsstyrelsen har yttrat att frågan om inskränkningar i skogsskyddsbestämmelser bör framgå. Älvsborgs läns norra jaktvårdsförening har avstyrkt jaktförbud. Naturvårdsverket har anfört att områdets nyttjande för friluftsliv bör beröras i beslutet samt att en skötselplan bör upprättas i samråd med Göteborgs- och Bohus län där frågor om bl a friluftsliv, jakt, fiske och förvaltning redovisas. Förslaget har reviderats i enlighet med skogsvårdsstyrelsens och naturvårdsverkets förslag.

Områdets behov av skydd

De centrala delarna av Svartedalsområdet utgör ett förhållandevis orört och för västsvensk natur representativt område av skog, myr, sjö och hållmark, där växtsamhällena står nära klimax i sin utveckling. För jämförande miljöforskning och studier kommer det aktuella området att få mycket stor betydelse i framtiden. I syfte att bevara dessa värden och möjligheter till miljöforskning och extensivt friluftsliv bör området förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området som avgränsas med innerkanten av en kraftigt punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 2) bör av skäl som ovan nämnts skyddas på grund av sin betydelse för kännedomen av landets natur. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (1954:822, omtryckt 1974:1025) området som naturreservat.

Naturresevatet skall tillsammans med intilliggande naturresevat i Kungälv och Stenungsunds kommuner i Göteborgs och Bohus län benämnas Svartedalens naturresevat.

Ändamålet med naturresevatet skall vara att bevara ett förhållandevis orört och för västsvensk natur representativt område av skog, myr, sjö och hållmark, där växtsamhållena får utvecklas fritt.

Föreskrifter för naturresevatet

För att trygga ändamålet med naturresevatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen och 9-10 §§ naturvårdsförordningen (1976:484) att följande föreskrifter samt bestämmelser om naturvårdsförvaltningen skall gälla.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastigheter inom naturresevatet

Förutom föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. spränga, schakta, gräva, dika, tippa och fylla ut eller på annat sätt påverka ytbildning;
2. genom anordningar ändra vattenståndet i sjöar och vattendrag;
3. bedriva täkt i någon form;
4. anlägga väg;
5. uppföra ny byggnad, brygga eller annan anläggning;
6. uppföra mast, torn eller liknande anordning;
7. anordna upplag;
8. dra fram mark- eller luftledning;
9. avverka träd och buskar, upparbeta och bortforsla virke, så och plantera;
10. använda kemiska bekämpningsmedel eller växtnärlingsämnen;
11. plantera in för området främmande växter eller djur.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

12. kalka på mark och i vatten;
13. bedriva jakt eller fiske efter det nu gällande kontrakt om upplåtelse av jakt- eller fiskerätt upphört att gälla.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Mark och vatten kan efter länsstyrelsens medgivande tas i anspråk för miljökontroll och forskningsverksamhet.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom området

Förutom föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. göra upp eld annat än på av länsstyrelsen anvisad plats;
2. framföra motordrivet fordon;
3. arrangera idrottstävling, läger eller liknande;
4. plocka blommor, gräva upp växter samt insamla mossor och lavar;
5. tälta eller ställa upp husvagn.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Skötselplan skall upprättas i samråd med länsstyrelsen i Göteborgs- och Bohus län och efter samråd med berörda markägare och naturvårdsverket fastställas av länsstyrelsen. Syftet med vården och naturvårdsförvaltningen är att bevara ett i huvudsak orört område representativt för västsvensk skogs natur. Området skall utgöra referensområde för miljökontroll och forskning samt utvecklas fritt, Området skall hållas tillgängligt för ett extensivt friluftsliv.

Mer omfattande skötselåtgärder är ej aktuella i området. Skogsavverkning och andra skogsvårdande åtgärder skall normalt ej utföras, dock skall skötselplanen ange riktlinjer för hur skador av t ex storm, insektsangrepp och brand skall åtgärdas. Samråd bör därvid ske med skogsvårdsstyrelsen.

Med hänsyn till vildmarkskaraktären skall friluftsanordningar utöver enklare strövstigar ej utföras i den del av naturreservatet som ligger i Älvsborgs län. Informationstavlor skall uppsättas på lämpliga platser vid bl a reservatsgränsen liksom vägvisare vid stigförgreningar och liknande.

Principerna för eventuell jakt och fiske i området bör även behandlas, liksom lämplig förvaltning för området.

Utmärkning av naturreservatet skall ske i enlighet med av naturvårdsverket utfärdade anvisningar.

2. Naturvårdsförvaltare är tills vidare länsstyrelsen.

I särskilda fall kan länsstyrelsen, med stöd av 12 § naturvårdslagen, medge undantag från meddelade föreskrifter.

Enligt 37 och 38 §§ naturvårdslagen gäller bland annat att den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift som meddelats enligt 8 eller 10 § samma lag kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader och förpliktas ersätta kostnad som föranleds av gärningen.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 39 §

naturvårdslagen vid vite förelägga honom om att rätta vad olovligen skett. Länsstyrelsen har vidare möjlighet att hos tingsrätten få handräckning för att åstadkomma rättelse.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (bilaga 3).

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. I styrelsens beslut har deltagit landshövdingen samt ledamöterna Rolf Agardtsson, Arne Bengtsson, Mauritz Björnberg, Gunnar Engqvist, Gunnar Högborn, Gerhard Jansson, Eskil Jinnegård, Gösta Johansson, Sten Lundin, Per-Åke Olsson, S Gunnar Peterson och Lars Sundin. I den slutliga handläggningen har deltagit länsrådet Åkerlund samt förste byråingenjören Risinger, föredragande, länsassessorn Josefson, juridiska enheten, biträdande länsarkitekten Tivesten, planenheten, byrådirektören Dalbert, lantmåterienheten, naturvårdsdirektören Rahmn och avdelningsdirektören Bengtsson, naturvårdsenheten samt länsantikvarien Åkerström.

Göte Fridh

Björn Risinger

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Hur man överklagar

